

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2796/21
24.6.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Драгане Миросављевић, председника већа, Јасне Беловић и Ирене Трифуновић Радуловић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., са пребивалиштем у ..., улица ..., чији је пуномоћник Горан Лојпур, адвокат из Београда, улица Маглајска бр. 27, против тужене Републике Србије-Министарство правде, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, Београд, улица Косовска бр. 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 17919/18 од 21.12.2020. године, у седници одржаној дана 24.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 17919/18 од 21.12.2020. године у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 17919/18 од 21.12.2020. године, па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 196.625,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог преписа одлуке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 17919/18 од 21.12.2020. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужилци, на име накнаде нематеријалне штете по основу претрпљених душевних болова, због повреда угледа, части слободe и права личности плати износ од 1.390.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 21.12.2020. године као дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилце преко досуђењe, а до траженог износа

од 2.085.000,00 динара, за износ од још 695.000,00 динара има накнаде нематеријалне штете по основу претрпљених душевних болова, због повреда угледа, части слободе и права личности са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до 21.12.2020. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 196.640,00 динара.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу против одлуке у ставу првом изреке и одлуке о трошковима поступка из става трећег изреке из свих законом прописаних жалбених разлога.

Испитујући правилност наведене пресуде у ожалбеном делу у смислу члана 386 у вези са чланом 402 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене делимично основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

У поступку пред првостепеним судом утврђено је да је тужила била у притвору од 22.12.2006. године, због кривичног дела злочиначко удруживање из члана 346 став 2 у вези става 1 КЗ и кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359 став 2 у вези става 1 КЗ, до 09.05.2007. године када је притвор укинут решењем истражног судије Посебног одељења Окружног суда у Београду Ки П 72/06 од 09.05.2007. године. Тужила је у притвору боравила 139 дана. Решењем Посебног одељења вишег суда у Београду Ки ПО 271/10 од 17.01.2013. године, обустављен је кривични поступак против тужиле због кривичног дела злочиначко удруживање из члана 346 став 2 у вези става 1 КЗ, описаних у захтеву за проширење истраге КТ С 18/06 од 24.12.2016. године, пошто је Тужилаштво за организовани криминал одустало од кривичног гоњења. Правноснажном пресудом Вишег суда у Шапцу К 25/16 од 27.06.2016. године тужила на основу члана 423 тач.2 ЗКП ослобођена од оптужбе да је извршила кривично дело злоупотреба службеног положаја.

Из исказа тужиле утврђене су околности њеног лишења слободе и услова у притвору. Тужила је дана 22.12.2006. године након што се вратила са посла ухапшена у својој кући на тај начин што је ушло 15 лица са фантомкама, који су развалили врата и извршили претрес целе куће у присуству комшија. Потом је одвезена за ..., где је у улици ... спроведена пешке и са лисицама у рукама, што је народ гледао, а што је њој тешко пало. Након тога је око поноћи аутом са још два лица одвезена у Централни затвор, где је смештена у самицу у потпуном мраку. У једном тренутку из мрака је чула глас “ко си ти”, не знајући да ли је особа поред ње или у другој просторији, што је код ње изазвало велики страх с обзиром да је био потпун мрак. У Централном затвору је била два дана, а потом је приведена на саслушање у суд. Након одређивања притвора остала је без посла и даље је назапослена. У том периоду њен син је требало да дипломира и да иде у иностранство што није реализовано због притвора. Након изласка из притвора је тотално изолована и 5 година није нигде ишла, а имајући у виду да живи у малом граду, где је сви познају, имала је утисак да сви пружају прст у њу, што

су и чинили. Због њеног привођења супруг се разболео. Родбина и пријатељи су правили дистанцу и избегавали их. Целокупна ситуација изазвала је код ње стид и данас је тешко психички подноси. За време боравка у притвору је пропустила важне породичне догођаје док се притвор одразио на немогућност запослење сина у полицији који је због тога окривљује. Поводом неоснованог лишења слободе тужила се обраћала Министарству правде РС са захтевом за накнаду штете.

Полазећи овако утврђеног чињеничног стања, пре свега од чињенице да је тужила била у притвору 139 дана у периоду од 22.12.2006. године до 09.05.2007. године, да јој је на терет стављено извршење кривичног дела злочиначко удруживање и кривично дело злоупотреба службеног положаја, а да је решењем Посебног одељења вишег суда у Београду Ки ПО 271/10 од 17.01.2013. године обустављен кривични поступак против тужиле због кривичног дела злочиначко удруживање, те да је пресудом Вишег суда у Шапцу К 25/16 од 27.06.2016. године тужила ослобођена од оптужбе да је извршила кривично дело злоупотреба службеног положаја, првостепени суд је на основу члана 584 став 1 тачка 1 Законика о кривичном поступку, ценећи све околности случаја из члана 200 става 1 ЗОО, обавезао тужену да тужиоцу надокнади штету насталу неоснованим лишењем слободе, при том имајући у виду да у конкретном случају су разлози за одређивање притвора независни од понашања тужиле која ни на који начин није проузроковала сопствено притварање.

Одлучујући о висини правичне накнаде првостепени суд је имао у виду околности конкретног случаја, дужину лишења слободе, да раније није била осуђивана, услове боравка и хуманост затворских услова, породичне прилике тужиле, ранији живот, њено занимање, као и да је морала да напусти своје дотадашње радно место, однос средине за време и после боравка у притвору, те је с обзиром на процену душевних болова које би у сличној ситуацији трпео сваки човек, применом одредбе члана 200 ЗОО а имјући у виду интензитет патњи и време њиховог тајања за период лишења слободе, одмерио правичну новчану накнаду у износу од 1.390.000,00 динара, док је преко овог износа тужбени захтев одбио као превисоко постављен, те одлучио као у ставу првом и другом изреке.

На тако утврђено чињенично стање, које Апелациони суд прихвата као правилно и потпуно, правилно је првостепени суд применио материјално право када је закључио да тужили као лицу које је лишено слободе а правноснажним решењем кривични поступак обустављен због кривичног дела злочиначко удруживање док је правноснажном пресудом ослобођена од оптужбе да је извршила кривично дело злоупотреба службеног положаја, у смислу одредбе члана 584 став 1 тачка 1 Законика о кривичном поступку и у одсуству околности које би га у смислу става 3 истог члана Законика о кривичном поступку искључивало, припада право на накнаду штете за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части, слободе и права личности, а који су проузроковани неоснованим лишењем слободе. Правилном применом одредбе члана 200 Закона о облигационим односима и правилним вредновањем њоме прописаних критеријума првостепени суд је правилно одмерио правичну новчану накнаду каквом се и према оцени Апелационог суда може сматрати досуђени износ.

Неосновани су жалбени наводи тужене којима се указује да је првостепени суд погрешно применио материјално право и оспорава висина досуђеног износа накнаде

нематеријалне штете. Ово због тога што је првостепени суд правилно ценио све субјективне и објективне околности од значаја за одлуку о висини правичне накнаде имајући у виду све околности конкретног случаја, ранији живот тужиле, односно чињеницу да се ради о неосуђиваном лицу, породичне прилике, дужину трајања притвора и услове боравка у притвору, као и мерила и критеријуме важеће у време доношења побијане одлуке. При томе је првостепени суд имао у виду циљ коме служи накнада и да се досуђивањем накнаде нематеријалне штете не може погодовати тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, како је то прописано одредбом члана 200. став 2. Закона о облигационим односима. Супротно жалбеним наводима, овај суд налази да досуђени износ представља адекватну сатисфакцију тужилци као оштећеном лицу за његова трпљења и она одговара нематеријалној штети коју је тужила неоснованим лишењем слободе претрпела. Правична накнада као облик отклањања штетних последица састоји се у исплати новчане накнаде као сатисфакције за претрпљене душевне патње, да би се код оштећеног успоставила нарушена психичка равнотежа (члан 200. став 2. Закона о облигационим односима).

Правилно је и у складу са одредбом члана 277 Закона о облигационим односима тужена обавезана да на досуђени износ накнаде плати законску затезну камату од дана доношења првостепене одлуке као дана када је висина штете и новчане накнаде утврђена.

Међутим, одлука о трошковима парничног поступка је морала бити преиначена. Наиме, на основу члана 150, 153, 154 и 163 ЗПП а сходно успеху у спору, правилно су одмерени и признати тужилци трошкови за парничне радње наведене у образложењу одлуке применом одговарајуће тарифе. Међутим, збир појединачних износа потребних трошкова и то: за састав тужбе, три одржана рочишта, пет неодржаних рочишта, са трошковима таксе на тужбу и пресуду износи укупно 196.625,00 динара, па је на основу члана 401 тачка 3 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Имајући у виду да тужена није успела у жалбеном поступку, то је одбијен њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, о чему је одлучено у ставу трећем изреке пресуде, сходно члану 165 ЗПП.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Драгана Миросављевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић